

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

*Дорогі жінки!
Шановні колеги!*

Щиро вітаю Вас з прекрасним святом Весни, Любові, Краси – Міжнародним жіночим днем 8 березня!

Все найдорожче, що є в житті – щастя, радість, надія, кохання – пов'язане з жінкою.

Нехай цей день, любі жінки, увійде у Вашу оселю з ніжним і прозорим ароматом перших квітів, з чистим подихом весняного повітря,

з першими теплими сонячними променями, які зігрівають серця найчарівнішої половини людства веселковими барвами кохання і щастя.

Бажаю Вам доброго здоров'я, щедрої долі, життєвих успіхів, родинного добробуту і злагоди, здійснення найзаповітніших мрій. Хай перші промені весни принесуть Вам гарний настрій, чарівні посмішки, найкращі квіти, ніжні слова коханих, увагу та піклування близьких людей!

*Міністр МНС України
Володимир Шандра*

БУТИ ЖІНКОЮ – ВИСОКЕ ПОКЛИКАННЯ

Володимир ЯРОШЕНКО

З цими симпатичними молодими жінками у формі МНС мене познайомив їхній керівник – полковник служби цивільного захисту начальник Чорнобильського управління ГУ МНС України в Київській області Євген Кирилук. За його словами, успіх майже кожної операції рятувальників значною мірою залежить від кваліфікованої роботи диспетчерів чергової частини

Це вони, оці красуні, першими отримують інформацію про надзвичайну подію, опрацьовують її та визначають, до кого вона має надійти для прийняття подальшого рішення та забезпечення взаємодії з іншими спецслужбами, працюючими в Чорнобильській зоні відчуження. Миттєво зреагувати на будь-який виклик, вірно оцінити ситуацію і вжити потрібних заходів – для цього потрібні знання, досвід, характер.

На диспетчерів покладена висока відповідальність, тому вони, як ніхто,

повинні бути уважними й зосередженими. У тому, що чорнобильські рятувальники завжди прибувають на місце події вчасно і встигають успішно впоратися з надзвичайною ситуацією, Євген Володимирович вбачає неабияку роль своїх чарівних диспетчерів.

Цікаво, а як вони самі бачать себе на цій відчуженій землі?

Світлана Зінченко, диспетчер Чорнобильського управління МНС, працює в Зоні з 1995 року, а на нинішній посаді – з 1998 року. Тут і виросла – і за

роками, і за знаннями, досвідом. Свою роботу любить (рука завжди на пульсі), за десятиліття вона стала справою життя. Чи були у Світлани можливості іншого працевлаштування? Сама вона вважає, що, опинившись з двома малолітніми дітками без засобів, зробила правильний вибір. Було місце, вона з радістю зайняла його і жодного разу про це не пошкодувала. Вже згодом зрозуміла, що від рідних Броварів до Чорнобиля не так вже й далеко, а робота досить цікава, та й оточуючі люди здебільшого культурні й доброзичливі, завжди готові прийти на допомогу в разі потреби.

Сьогодні навіть не віриться, що 15 років тому у Світлани не було жодного знайомого, обізнаного з роботою оперативно-рятувальної служби, що її ніхто не заохочував. Все було простіше: влаштувалася на роботу, то й добре, адже дітей треба піднімати.

(Початок. Закінчення на стор. 3)

Дві Світлани – диспетчери

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ

ЗОНА ВІДЧУЖЕННЯ НА "ЗАМКУ"

Цей закритий об'єкт для любителів легкої наживи – своєрідний "клондайк". Правда, здійсненню їхніх "планів" заважають, окрім працівників СБУ, ще й чотири підрозділи зі структури МВС України. Про діяльність одного з них сьогодні розповість читачам нашого видання його керівник, полковник міліції Григорій Яременко

стор. 4

РОЗУМОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДОПОМОЖУТЬ... РУХИ

А чи вміємо ми ходити? – Звісно, що так, – відповідь більшість із нас. Мовляв, повзають лише маленькі дітки, та й то з часом спинаються на ноги. Ми ж, дорослі, ще й як ходимо! Хоча інколи й ходою це назвати важко, бо, зазвичай, ми всі, кудись летимо. Біжимо зігнувшись, з важелезними ранцями на спинах, з торбами в руках...

стор. 7

КОЖЕН ПОВИНЕН ЗНАТИ

стор. 2

ВОДЕНЬ – ПАЛИВО МАЙБУТНЬОГО?

Щоразу, коли світова економіка потерпає від чергової економічної кризи, особливо актуальним стає питання: як заощадити кошти, причому передусім на паливно-енергетичних ресурсах? За багатьма претендентами на роль палива для автомобіля та інших машин майбутнього називається водень

стор. 8

3 ПЕРШИХ ВУСТ

РЯТУВАЛЬНИКИ МНС ПРАЦЮВАТИМУТЬ ЗА НОВИМ ПЛАНОМ ОСНОВНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Міністр МНС України
Володимир Шандра

Заявив в інтерв'ю "Урядовому кур'єру" Міністр МНС України Володимир Шандра. "Реалізація Плану основних заходів цивільного захисту (ЦЗ) на 2009 рік забезпечить підвищення готовності єдиної системи цивільного захисту, дозволить знизити ризики виникнення різного роду надзвичайних ситуацій", – сказав він. Очільник Міністерства наголосив, що цей стратегічний документ передбачає реалізацію конкретних завдань у даній сфері, на основі чого здійснюється планування та організується виконання заходів цивіль-

ного захисту в різних галузях і регіонах. 2009 року передбачено проведення навчань та тренувань органів управління і сил ЦЗ; перевірки стану, готовності його сил і засобів; збори, наради та конференції; заходи щодо підвищення готовності єдиної системи ЦЗ до реагування на надзвичайні ситуації. У плані величезну долю складають програми, скеровані на запобігання НС. Володимир Шандра вважає, що величезну роль відіграватиме популяризація здорового та безпечного способу життя, підвищення підготовки дітей і дорослих до дій у надзвичайних ситуаціях, роз'яснювальна та профілактична робота. "Проте впоратися з програмами, які покликані запобігати виникненню надзвичайних ситуацій, МНС наодинці не зможе", – підкреслив Міністр. За його словами, система цивільного захисту – це величезний і дієвий механізм, який включає в себе не лише рятувальні служби, а й державні органи влади та місцеве самоврядування, і потребує ефективної координації та підтримки з боку держави. "Результату ми досягнемо лише у злагодженості дій рятувальників, освітян, місцевих і центральних органів влади. І, звісно, у співпраці з нашими громадянами, які повинні усвідомити просту істину: наше життя і безпека – в наших руках!", – наголосив очільник МНС.

МНС РЕОРГАНІЗОВУЄТЬСЯ, ЩОБ ЕФЕКТИВНІШЕ ТА ОПЕРАТИВНІШЕ РЕАГУВАТИ НА НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

Повідомив Міністр МНС України Володимир Шандра в інтерв'ю "Урядовому кур'єру". "Для підвищення ефективності реагування сил МНС на надзвичайні ситуації цього року планується насамперед завершити формування системи регіональних центрів швидкого реагування Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту", – додав очільник Міністерства. За його словами, вже завершується створення нового центру швидкого реагування поблизу Івано-Франківська, який діятиме в чотирьох областях – Івано-Франківській, Тернопільській, Хмельницькій та Чернівецькій. Володимир Шандра наголосив: "Створення такого регіонального формування дозволить оперативніше реагувати і запобігати надзвичайним ситуаціям, які виникають у гірській місцевості та пов'язані з частими повеннями, сходженням лавин і селевими потоками". Ще шість центрів будуть створені на

базі існуючих аварійно-рятувальних та спеціальних загонів МНС. На його думку, така реорганізація дасть змогу оперативніше й ефективніше реагувати на різного роду НС та техногенні аварії. Володимир Шандра також звернув увагу на необхідність проведення практичних заходів для мінімізації негативних наслідків від надзвичайних ситуацій природного характеру, які носять найбільш руйнівний характер, призводять до значних людських жертв і завдають найбільших матеріальних збитків. "Навіть якщо ми дізнаємося, що повинні будувати захисні споруди. Тому надзвичайно важливо в районах, де вона прогнозована, заздалегідь звести проти-паводкові споруди, укріпити мости, дамби, провести весь комплекс превентивних заходів", – наголосив Міністр.

Прес-служба МНС

"КРИЗОВИЙ" НАВЧАЛЬНИЙ ЦЕНТР

"Кризовий" навчальний центр, що незабаром розпочне свою діяльність у Харкові, в Університеті цивільного захисту України, є потужним генератором розробки управлінських рішень в умовах виникнення надзвичайних ситуацій будь-якого характеру. Вони там прийматимуться приблизно в п'ять-шість разів швидше, ніж зазвичай. Джерелом дії є програмний комплекс "Робота органів управління міста (району) при виникненні надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру". Цей ПК адаптується під конкретну територію відповідно до прогнозування надзвичайних ситуацій. Він

включає декілька автоматизованих робочих місць. При отриманні сигналу непередбачуваної ситуації за 20 хвилин розгортається пункт управління, після чого він готовий до використання за призначенням. Сюди входить програма прогнозування при аваріях і пожежах на промислових об'єктах і транспорті. Робота Центру дасть змогу проводити командно-штабні та рольові ігри безпосередньо в тісному контакті з діючими підрозділами ГУ МНС у Харківській області, а в режимі відео-конференцій – із усіма іншими.

Вікторія КОЛЕНКО

КОЖЕН ПОВИНЕН ЗНАТИ

Чорнобильська зона відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення за Законом України "Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи", віднесена до таких територій, що представляють для людини високу техногенну небезпеку, яка є лише частково контрольованим джерелом радіаційного забруднення. А тому всі, хто перебуває в ній, повинні дотримуватися спеціальних правил поведінки та особистої гігієни

Зокрема, на території зони відчуження забороняється:

- пити воду з криниць, річок та інших наземних водних джерел;
- купатися, засмагати, ловити рибу, полювати, збирати фрукти, овочі, ягоди, гриби та іншу продукцію з садів, городів та лісу, що знаходяться на території зони відчуження;
- вживати в їжу фрукти, гриби, ягоди, м'ясо диких тварин, птахів, риби та інші продукти харчування, вирощені в зоні відчуження;
- відвідувати їдальні на території зони відчуження в радіаційно брудному одязі та взутті;
- відвідувати першу та другу зони без погодження зі службою радіаційної безпеки зони відчуження та без особи, яка забезпечує супровід;
- пересуватися територією зони забруднення поза встановленими маршрутами.

Крім цього, санітарно-пропускний режим зони відчуження також передбачає певні обмеження. За його нормами відвідувачам даної території забороняється:

- виїжджати за межі зони відчуження в засобах індивідуального захисту;
- вивозити за межі зони відчуження продукцію рослинництва та тваринництва (овочі, фрукти, ягоди, гриби, рослини, рибу та інші продукти, що вирощені чи вироблені на території зони відчуження);
- вивозити за межі території або ввозити на територію зони відчуження домашніх тварин (собак, котів тощо).

Згаданий вище Закон передбачає для відвідувачів і певні обов'язки та вимоги. Натомість кожен відвідувач, що перебуває в зоні відчуження, зобов'язаний:

- знати правила радіаційної безпеки і неухильно дотримуватися їх вимог;
- правильно користуватися засобами індивідуального та колективного захисту (використовувати одяг, взуття, максимального закриваючи тіло, руки та ноги);
- дотримуватися вимог попереджувальних та заборонних знаків, плакатів з радіаційної безпеки;
- виконувати вимоги посадових осіб щодо радіаційної безпеки;
- дотримуватися рекомендацій особи, яка супроводжує в ознайомчих поїздках зоною відчуження;
- слідувати до місця призначення, не відхиляючись від раніше визначеного маршруту, та пересуватися лише за ним;
- особи, які відвідують територію зони відчуження, піддаються впливу як внутрішнього, так і зовнішнього опромінення внаслідок радіоактивного забруднення навколишнього середовища, тому необхідно дотримуватися радіаційної чистоти в місцях загального користування, не класти особисті речі на землю, не вживати їжу на відкритому повітрі;

– дотримуватися правил особистої гігієни.

Для відвідувачів зони відчуження обов'язково є процедура виїзду із зони. А саме:

- необхідно пройти обов'язково радіаційний контроль взуття, одягу, особистих речей, які дозволено вивозити;
- необхідно також пройти обов'язково радіаційний контроль транспортного засобу і вантажу, які повинні бути оформлені належним чином.

Майте на увазі, що до відвідання зони відчуження допускаються особи, які досягли повноліття (18 років). Крім цього, при радіаційному забрудненні особистих речей, одягу та взуття, що перевищує встановлені контрольні рівні, все підлягає дезактивації, а в разі її неможливості – вилучається, зі складанням відповідного акту.

Василь РЯБОШЕНКО,
заступник керівника відділу
зони ЧАЕС ГУ МВС України
в Київській області

Газета Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи
Нагороджена міжнародною журналістською премією «За мужність та професіоналізм»

Електронна скринька: ivc@mns.gov.ua

Засновник:

Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи – Адміністрація зони відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення

Видавець:

Державне підприємство Агентство інформації, міжнародного співробітництва та розвитку
«Чорнобильінтерінформ»

Головний редактор

Ірина ЦУШКО
Верстка Тетяни Руденко
Коректор Тетяна Пушкарьова

Свідомство про реєстрацію
КВ № 2846 від 08/09/1997 року
Адреса редакції: 01025, Україна,
м. Київ–025,
вул. В. Житомирська, 28.

Тел./факс: (044) 486-85-46;
тел.: (044) 486-84-72,
тел. ред. 486-80-46.

Газета виходить щотижня
Ціна договірна

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій. За точність викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція листується з читачами лише на сторінках газети.

Віддруковано в ПП ТОВ «Інтертехнологія»
Сім'ї Сосніних, 3. Замовлення 400.
Номер підписано до друку 6. 03. 2009 р.
Наклад – 6840 примірників.

БУТИ ЖІНКОЮ – ВИСОКЕ ПОКЛИКАННЯ

(Закінчення. Початок на стор. 1)

З усім молодечим запалом вивчала вона нову для себе справу, щоб ні в чому не поступитися спеціалістам-чоловікам. Сьогодні Світлана вже сама навчає молодих колег, ділиться з ними досвідом.

Непомітно спливають роки, і ось вже старший син працює у Чорнобилі. Молодший теж прагне працювати, але йому доводиться доглядати бабусю – вона інвалід першої групи. Хлопці вже звикли до маминого вахтового режиму, але завжди раді, коли вся родина збирається вдома, в рідних Броварах. Тоді мама Света готує щось добреньке, і в рідній оселі панують тепло і спокій. Домашній затишок, за словами Світлани, – її найулюбленіше хобі.

Світлана Фастовець, яка теж працює диспетчером, зазвичай чергує на пульті разом зі Світланою Зінченко. Схожі долі цих вродливих жінок з погонями прапорщиків; схожі, та водночас різні. Світлана Фастовець мала добру роботу в Чернігові, працювала диспетчером в обласному управлінні МНС. Однак, прагнучи чогось незвичайного, навіть екстриму, написала рапорт – і опинилася тут, у Зоні. Все сталося так швидко, що мама не відразу зрозуміла, як це донька зважилася на таке.

Діти поставилися до маминої ініціативи з розумінням, вони навіть навчилися обходитися без неї під час вахт. Старша донька, яка працює і вчиться заочно, забезпечує порядок в домі та догляд за молодшим братом, який добре вчиться і

намагається не хворіти. Світлана Володимирівна рада, що працює в такому дружньому колективі, де до неї ставляться з повагою й турботою. Вона пригадує, як раніше сприймала документальні кадри про Чорнобиль. Тоді здавалося, що це якась фантастика, вигадані сюжети. Коли ж побачила Зону на власні очі – дізналася багато нового й цікавого.

Діти пишаються своєю мамою, розуміють важливість її роботи. Особливо люблять вони, коли Світлана вдома одягає форму. Тоді донька запрошує її пройтися по кімнаті, показати себе, а син не зводить із мами захоплених очей. Такі chvíлини – найважливіші в житті молодої жінки.

НАДІЯ З "КАЗКИ"

Надія Голдобіна вже 17 років очолює невеликий, але згуртований колектив ідальні "Казка" в Чорнобилі, а раніше працювала в ідальні АЕС. Вона приїхала сюди наприкінці 1986 року за відрядженням, а скоріш – за порадою мами, яка сказала: "Доню, там людям дуже важко, треба їм допомогти".

Приїхала та й приросла до Зони. Надія Григорівна пригадує, як вони годували ліквідаторів, як із різних країн, міст і регіонів до Чорнобиля надходили ешелони з високоякісними продуктами, фруктами, овочами, соками тощо – і все це надсилося від щирого серця і безкоштовно. То була дань світової спільноти і нашого великого народу своїм великим синам, які ціною власного здоров'я, а іноді й життя намагалися приборкати

оскаженілий "мирний атом".

Працівники закладів громадського харчування робили все для того, щоб забезпечити цим самовідданим людям повноцінне харчування. Ця традиція зберігається й донині: у "Казці" обіди смачні й недорогі. Якими зусиллями це досягається під час кризи – знає лише Надія Григорівна. Каже, що виробничі складнощі допомагають їй долати гіркоту втрати, адже вона поховала двох дорослих синів-красе-

нів, які теж працювали в Чорнобилі.

Ця незламна й добра жінка з глибоким теплом говорить про свій колектив, який розділив з нею непомірне материнське горе.

Вона давно має право вийти на пенсію і відпочивати собі в рідній миколаївській оселі. Проте Надія Григорівна залишається в Чорнобилі ще і ще, своїм прикладом вселяючи надію на майбутнє щастя в серця чорнобильців молодшого покоління.

Надія Голдобіна
вже 17 років очолює невеликий,
але згуртований колектив
ідальні "Казка" в Чорнобилі

"ШКОЛА МАЛЮКІВ-РЯТІВНИКІВ" ПРИВІТАЛА ЖІНОК МНС УКРАЇНИ 3 ВОСЬМИМ БЕРЕЗНЯ

За сприяння Центру пропаганди Головного Управління МНС України в Донецькій області на базі Донецької обласної дитячої бібліотеки імені Кірова з'явився гурток "Школа малюків-рятівників". Девіз гуртка однойменний із назвою Всеукраїнської громадської акції "Запобігти. Врятувати. Допомогти", адже головна мета "Школи малюків-рятівників" – виховати у юних читачів вміння вберегтися від загибелі й травмування під час екстремальної життєвої ситуації та надати допомогу ближньому. Річним планом роботи гуртка передбачені різноманітні заходи, спрямовані на засвоєння учнями молодших класів основ безпеки життєдіяльності

Напередодні Міжнародного жіночого дня відбулася зустріч членів гуртка – учнів перших-других класів навчально-виховного комплексу "Ейдос" загальноосвітньої школи № 5 Ворошиловського району Донецька з жінками, які служать у підрозділах МНС. Для багатьох малят стало новиною, що поряд з мужніми пожежниками та рятувальниками щоденну вахту в народній службі порятунку несуть й чарівні жінки. Із загальної чисельності Донецького гарнізону близько 15,5% становлять представниці прекрасної статі. Це диспетчери, психологи, інспектори СДПН, працівниці кадрового

апарату, центру пропаганди та інших підрозділів, які сумлінно, нарівні з чоловіками виконують свою роботу. Про ті, часом нелегкі, завдання, що їм доводиться виконувати, про специфіку роботи кожної служби розповіли дітям психолог відділу по роботі з персоналом управління МНС в Горлівці майор служби цивільного захисту Олена Іванова, начальник відділу взаємодії з громадськими організаціями та технічного забезпечення центру пропаганди Головного управління старший лейтенант служби цивільного захисту Ольга Криштон та провідний фахівець цього ж відділу Марина Гнаткова.

Малюки ще дізналися, що відбувається після надходження тривожного сигналу на пульт оперативно-чергової служби: як працює диспетчер, як швидко виїжджають до місця виклику підрозділи МНС, а також про високу ціну хибних повідомлень та відповідальність за такі пустощі. Під час зустрічі дітям розповіли як поводитися на випадок пожежі, надзвичайної ситуації або виявлення вибухонебезпечного предмета. При цьому дехто з хлопчиків й дівчаток давав вірні відповіді на запитання, що передували ознайомленню з правилами поведіння. Крім того, ще раз нагадали про зміну номера виклику

підрозділів МНС, адже дітям молодшого шкільного віку нелегко засвоїти перехід із звичного "01" на "101".

Яскравим подарунком всім присутнім на завершенні зустрічі став запальний виступ студентки третього курсу Донецького училища культури Азизи Давла. Від облуправління МНС кожен член гуртка "Школа малюків-рятівників" отримав цікаву тематичну книжку-розмальовку. В свою чергу, малюки-рятівники віддячили ширими посмішками, букетами квітів та гучним привітанням всіх жінок, що працюють в МНС України.

ГУ МНС у Донецькій області

ЗОНА ВІДЧУЖЕННЯ НА "ЗАМКУ"

Алла АКСЬОНОВА

Відразу ж зауважимо, що штат згаданого вище відділу – 37 одиниць особового складу. З них 15 працівників мають вищу, в тому числі 11 – юридичну, а п'ять – спеціальну і лише вісім – середню. Щодо їхнього керівника, то Григорій Яременко в органах МВС 27 років, має вищу юридичну освіту, однак згаданий відділ очолює менше року (з серпня 2008-го). Попри це, у професійних проблемах свого підрозділу та питаннях їх вирішення орієнтується не гірше "старожил".

– Інакше не можна, – зауважує Григорій Васильович. – Зона відчуження навіть для миші має бути на "замку". До того ж, тут я певною мірою "старожил". З перших днів аварії на ЧАЕС брав участь у ліквідації наслідків. Ще в серпні 1986 року був відраджений із Яготинського РВВС сюди на посаду дільничного інспектора Прип'ятського міського відділу ВС. Службу проходив, головним чином, на контрольно-пропускному пункті "Діброва", однак доводилося бувати і в Чорнобилі, й у Прип'яті, на ЧАЕС та в покинутих селах Зони відчуження. До речі, окрім мене, ще 23 моїх підлеглих також мають відношення до цієї аварії, але в якості постраждалих.

Згодом Григорій Васильович додав, що вдруге на службу до Зони відчуження він повернувся через 21 рік, проте цього разу вже не дільничним інспектором, а в якості керівника відділу. І що цікаво, прибувши в серпні минулого року до Чорнобиля, полковник Яременко не впізнав міста, в якому ніби не так давно знав чи не кожен закуток. Тепер навіть на місцевості погано орієнтувався, так усе змінилося. На жаль, не в кращий бік: стільки руїн, розвалів, вибитих шибок у вікнах, виламаних дверей. Ці мінорні враження й наптовхнули мене на перше запитання:

– Григорію Васильовичу, в Зоні відчуження ваш відділ – один із чотирьох структурних підрозділів системи МВС. Навпевне, у кожного своє "поле" діяльності?

– Звичайно. Окрім нашого відділу, систему МВС у Зоні відчуження представляють підрозділи внутрішніх військ і державної служби охорони та баталь-

йон міліції з охорони Зони. У кожного свої "поле" діяльності, обов'язки і завдання. Але в оперативному плані (оперативні заходи) всі вони підпорядковуються керівнику відділу, тобто мені. Щодо нашого підрозділу, то його основна робота полягає в розкритті та розслідуванні злочинів, профілактиці правопорушень, охороні правопорядку тощо. Тому й основними завданнями для нас є, в першу чергу, захист життя і здоров'я людини від злочинних посягань. Крім цього, ми повинні захищати державне та індивідуальне майно, не допускати вивезення за межі Зони радіоактивно забруднених матеріалів, деревини та припиняти незаконні вирубки лісу, браконьерство і т. ін.

– А з якими конкретно злочинами доводиться мати справу Вашим підлеглим?

– Висловлюючись юридичною мовою, це економічні, кримінальні та тяжкі й особливо тяжкі злочини загальнокримінальної спрямованості. Наприклад, за два місяці минулого року нашим відділом зареєстровано 12 злочинів (один випадок незаконного поводження з радіоактивними матеріалами (вивезення за межі Зони); одне умисне тілесне ушкодження середньої тяжкості; одне привласнення та заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем; два випадки незаконного рибальства та мисливства; три випадки порушення вимог радіаційної безпеки; одна ДТП; одне незаконне зберігання наркотичних засобів; одне порушення законодавства про бюджетну систему; одне зловживання службовим становищем). За всіма названими вище лініями спрямування встигли розслідувати та передати до суду лише п'ять справ. За аналогічний період нинішнього року маємо набагато кращі показники: у Зоні відчуження скоєно лише шість злочинів (це три випадки порушення вимог радіаційної безпеки, один випадок викрадення радіоактивних матеріалів, один випадок зловживання службовим становищем і один випадок підробки службових документів), з котрих три справи розслідувано і передано до суду. Між іншим, дуже тішить наше профе-

Цей закритий об'єкт для любителів легкої наживи – своєрідний "клондайк".

Правда, здійсненню їхніх "планів" заважають, окрім працівників СБУ, ще й чотири підрозділи зі структури МВС України. Про діяльність одного з них, а саме відділу зони ЧАЕС Головного управління МВС України в Київській області, сьогодні розповість читачам нашого видання його керівник, полковник міліції Григорій Яременко

сійне самолюбство той факт, що в наведеному переліку, на щастя, немає таких тяжких та особливо тяжких злочинів, як навмисні убивства, дорожні події зі смертельними випадками, розбій та грабежі.

– А чи є "слабкі місця" в роботі Вашого підрозділу?

– Я б сказав, не "слабкі місця", а проблемні питання. Почну з найголовнішого, що дуже ускладнює нам роботу, додаючи зайвих обов'язків, які навіть не входять до нашої компетенції. Мова йде про межі Зони відчуження з державним кордоном Республіки Білорусь, периметр якої становить 154,5 кілометра. На цій території немає демаркаційних розміток (знакової позначки) кордонів обох держав. Відсутні там і спеціальні знаки та інформаційні стенди, які сповіщали б про саму Зону відчуження та її радіоактивно забруднену місцевість. Немає на межі Зони дротяної відмежувальної огорожі та постійного українського прикордонного патруля. Тому обов'язки прикордонників лягли на плечі наших правоохоронних працівників, які змушені, таким чином, і український кордон захищати від порушників, і любителів легкої наживи в тій місцині затримувати.

– Ви маєте на увазі збирачів ягід та грибів?

– Не тільки. До Зони відчуження проникають також для збору металолому в покинутих селах і для вирубки лісу. Там вчиняють і незаконне полювання та рибальство. А дехто взагалі займається мародерством. Наприклад, минулого року нашими працівниками якраз і були затримані громадяни Білорусі, котрі займалися крадіжками індивідуального майна з осель евакуйованих громадян. Слідство в цій справі закінчено, матеріали передано до суду.

– Які ще проблеми заважають ефективно працювати?

– Зараз у державі економічна криза. Я розумію це, і, можливо, не варто було згадувати про наступне. Але Зона відчуження – не просто закритий об'єкт, що потребує належної охорони, а й небез-

печна радіаційно забруднена територія. І щоб тут оперативно реагувати на злочини, потрібно мати швидкий транспорт, в достатній кількості паливно-мастильні матеріали і запчастини. Та й до кадрів, на мій погляд, має бути зовсім інша увага з боку держави. Скажімо, у нас переважна більшість молодих (середній вік 33-34 роки) працівників, котрі у Зоні відчуження працюють вахтовим методом (15х15 діб або 4х3), а тому відірвані від своїх родин, нормального харчування (тут хоч і годують тричі на добу, однак харчування відрізняється від домашнього), від повноцінного відпочинку і т. ін. Більше того, вони ж молоді, хочуть і одягатися більш-менш пристойно, полюдьськи утримувати свої родини (деякі мають одне, а то й двійко-трійко діточок), оздоровлюватися, лікуватися. Чи реально все це на півтори – три тисячі гривень зарплатні, яку вони отримують? Зрозуміло, що ні. І насамкінець хотів би озвучити не стільки проблему, скоріш побажання. Нині у відділі працює дуже мало справжніх професіоналів, оскільки наше поповнення, в основному, молодь після закінчення вищих навчальних закладів. Тобто досвіду та практики – обмаль, єдині плюси – теоретичні знання та молодість. Натомість нам доводиться навчати їх практичних секретів та професійних навичок. У нас вони набувають і свого першого досвіду. Все це потребує часу, якого, як завжди, катастрофічно не вистачає. Я не кажу, що молоді кадри – погано. Ні, навпаки – це, як мовиться, на перспективу. Але Зона відчуження потребує належної охорони вже сьогодні, а професіоналів, на жаль, не вистачає. Тому й хотілося, щоб наш колектив поповнювався насамперед досвідченими професіоналами, з якими швидко знайдеш порозуміння, та й працюють вони досить оперативно, що дуже важливо у нашій професії.

– Дякую за розмову.

ОГОЛОШЕННЯ

Загублені паспорти громадян:

серія СО № 751564, виданий Деснянським РУГУ МВС України в м. Києві, 22 листопада 2001 р., на ім'я ТОПОЛЬ Тетяни Іллівни;
серія СО № 352378, виданий Ватутинським РУГУ МВС України в м. Києві, 23 березня 2000 р., на ім'я ТОПОЛЬ Віктора Павловича;
серія СН № 123430, виданий Ватутинським РУГУ МВС України в м. Києві, 21 грудня 1995 р., на ім'я ТОПОЛЬ Галини Вікторівни,
вважати недійсними.

Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи оголошує відкритий конкурс на заміщення вакантної посади зі складанням іспиту:

головний спеціаліст відділу Оперативно-рятувальної служби спеціальних підрозділів Департаменту управління рятувальними силами.

Вимоги конкурсу: вища освіта відповідного професійного спрямування, досвід роботи в органах виконавчої влади не менше 3 років або за фахом не менше 5 років; вільне володіння державною мовою; навички роботи з офісною технікою.

Термін подачі документів до конкурсу – місяць з дня опублікування.

Довідки про умови конкурсу за адресою: м. Київ, вул. О. Гончара, 55.

Контактні телефони:
247-31-67, 247-31-75.

ВИ НЕ ЗАБУЛИ ВИМКНУТИ ЕЛЕКТРОПРИЛАД?

Ідучи з дому, ви залишаєте телевізор або відеомініфон у режимі очікування? Натиснули кнопку "стоп" і достатньо? Вимкнути шнур із розетки здається зайвим!.. Чи ви, випадково, не любитель засинати під тихе "муркотіння" телевізора? І марно. Нехтуючи правилом "Не залишайте без нагляду ввімкнені електроприлади", ви зараховуєте своє житло до групи ризику щодо виникнення пожеж

Причиною пожежі може стати будь-який електричний побутовий прилад, залишений увімкненим без нагляду: магнітофон, праска, пральна машина, електрообігрівач, холодильник, комп'ютер, факс, і навіть звичайна електрична лампочка. Бували випадки, коли пожежа починалася через... мобільний телефон. А точніше, через зарядний пристрій. Блок живлення знаходився у розетці, де сталося замкнення. Загорівся його корпус, блок живлення, швидко зайнялися шпалери й меблі. Зрештою кімната вигоріла повністю... Щодо телевізорів, то вірогідність згоріти у застарілих моделях набагато більше. Пояснюється це, як правило, старінням ізоляції проводів і деталей, накопиченням пилу, а також зосередженням великої кількості горючого матеріалу

(пластмасовий або дерев'яний корпус телевізора). Достатньо "ящику" трохи перегрітися, і проводка в слабких місцях спалахує миттєво. Якщо у вас новий телевізор, то не варто перебільшувати його "стійкість" і дозволяти йому працювати без перерви цілодобово. Нерідкі випадки пожеж, що виникали через перегрів трансформатора. Ви вимикаєте екран, але залишаєте телевізор увімкненим у мережу.

Купуючи електроприлади, безумовно, потрібно цікавитися сертифікатом якості та виробником. Придбання товарів саморобного виробництва – вірогідність того, що незабаром на вас чекає вогняна НП. Проте ризик виникнення пожежі залежить ще й від іншого, не менш важливого чинника – стану електромережі. Часто меш-

канці квартир влаштовують електромережі "іспит на витривалість", увімкнувши одночасно електрочайник, електрокамін, праску і пральну машину. Через перевантаження у мережі виникає так званий аварійний режим роботи. У цей час достатньо буде поганого контакту в розетці або мережі у вашій квартирі, щоб раптом заискрило. А там і до пожежі недалеко. Пам'ятайте про головне: пожежу легше попередити, ніж загасити! Тому дотримуйтеся правил безпеки, а саме: не залишайте електроприлади в мережі без нагляду, і ви зможете уникнути біди! Якщо вона все ж трапилася, негайно телефонуйте до пожежно-рятувальної служби МНС за номером "101"!

ГУ МНС у Миколаївській області

ПІД КОНТРОЛЕМ

Нещодавно на Івано-Франківщині розпочала роботу комісія МНС під керівництвом першого заступника міністра Володимира Антонця. Її основне завдання – перевірка стану виконання заходів Плану дій центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо підготовки до пропуску льодоходу, повені та паводків у 2009 році. Цього ж дня за участю комісії у Кризовому центрі ГУ МНС це питання розглядалося на черговому засіданні облкомісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Лише за 2005-2007 роки паводки завдали регіону збитків на 36 мільйонів гривень. На даний час погодні умови не сприяють паводку, різкий підйом рівня води на водоймах Прикарпаття найближчим часом не прогнозується. Проте з наближенням весни ситуація може змінитися. У будь-якому випадку синоптики МНС оперативно інформуватимуть служби реагування та населення області. Начальник ГУ МНС полковник служби цивільного захисту Микола Джумаджук запевнив, що сили й засоби підрозділів МНС готові до дій за призначенням. За словами першого заступника міністра МНС, перевірка охопить шість районів та обласний центр.

ГУ МНС

в Івано-Франківській області

ЛОВИСЬ РИБКА ВЕЛИКА Й... ВЕЛИКА

Андрій ХОЖАЙНОВ

**Пристрасть до
риболовлі
захоплює людину
міцно, надовго,
іноді на все життя.
Тому рибалки не
уявляють свого
дозвілля без вудки,
в надії упіймати
хоча б декілька
рибин**

Особливо приваблива зимова риболовля, адже без човна можна дістатися до будь-якого зручного місця на водоймі. Проте не слід забувати про небезпеку крижаного покрову, особливо в тих місцях, де б'ють джерела, швидка течія або струмок впадає у річку, поблизу кущів, очерету, під товстим прошарком снігу. Також люди часто не помічають засніжені старі лунки і миттєво опиняються під кригою. Щоб уникнути подібного лиха, перш, ніж ступити на лід, пропонується обережно простукувати його плешнею. Якщо після першого удару він пробивається, і на ньому з'являється вода, далі йти не можна. У жодному разі не перевіряйте міцність льоду ударами ніг. Безпечним вважається прозорий лід синюватого або зеленува-

того відтінку при температурі повітря нижче 0 С. Щоб витримати вагу одної людини, він повинен бути товщиною не менше 7-15 см. Вкрай небезпечно виходити на водойми, якщо лід має білий чи сірий колір або на вулиці встановилася плюсова температура. Проте рибалки та звичайні пішоходи часто не приділяють цьому належної уваги і наражають себе на невиправданий ризик, безпечно прямуючи по льоду. Як результат – торік у Чернігівській області у лютому-березні в крижаній воді потонули 14 чоловік, а у листопаді-грудні – 11.

Для перевірки дотримання заходів безпеки на водоймах фахівцями Головного облуправління МНС днями проведений черговий рейд. Відверто кажучи, побачене викликало нерозуміння і зди-

вування від того, як люди можуть зневажливо ставитися до власного життя. Не дивлячись на попереджувальні написи, в Чернігові, буквально за метр від промійни на річці Десна, в районі пішоходного мосту сиділо з десяток рибалок. І це при тому, що декілька тижнів тому тут провалилася під лід людина. У відповідь на заклики рятувальників МНС перейти у безпечне місце, пролунали лише грубі вислови, адже деякі чоловіки перебували в нетверезому стані. Вони забули, що саме алкоголь уповільнює в людини відчуття небезпеки і призводить до лиха. У жодного з рибалок як біля мосту, так і в інших перевірених місцях, не було рятувального жилета та ліна (мотузка довжиною 15-20 метрів із петлею на одному кінці та вантажем 400-500 грамів на другому). До того ж, деякі люди пробивають лунки через два-три метри одна від одної, хоча необхідно витримувати відстань не менше п'яти-шести метрів. Не завадило б брати з собою на риболовлю для екстреного зв'язку мобільний телефон, а також класти в кишеню два великих цвяхи або ніж. За їх допомогою легше буде вибратися на лід, якщо ви провалилися. Сподіваємося, що цей рейд пройшов марно і поради служби "101" дійшли до свідомості любителів підлідної риболовлі.

На закінчення хочеться побажати всім громадянам бути вкрай обережними та уважними на водоймах, особливо в період потепління. Саме в цей час зменшується міцність льоду і збільшується ризик опинитися під водою. Тож не випробовуйте долю і дбайте про свою безпеку! Замисліться, невже вартий ціни життя скорочений по льодовому покриву водойми шлях або кілька спійманих рибин?!

НОВИНКА "ТРИНІГ"

**У Львівському
державному
університеті безпеки
життєдіяльності
(ЛДУ БЖД) МНС
відбулися випробування
рятувального пристрою
"Триніг"**

Він створений фахівцями навчального закладу. За його допомогою можна рятувати людей із різних колодязів, тріщин, які утворилися внаслідок зсуву ґрунту чи землетрусу. Винахід значно дешевший за зарубіжні аналоги і набагато практичніший у багатьох аспектах. Наприклад, універсальна лебідка може працювати як від напруги 12V (пожежно-рятувальної техніки), так і в ручному режимі. Встановлюється ж протягом двох хвилин із моменту прибуття рятувальних підрозділів на місце виклику. Вантажопідйомність – до 500 кілограмів, глибина підйому до 12 метрів, за необхідністю може збільшуватись при заміні системи блоків або мотузки на більш довшу. Обмежень, де може встановлюватися "Триніг" у вертикальному положенні, майже немає. Для його використання ще необхідно отримати відповідний сертифікат. Фахівці Університету МНС планують налагодити виробництво для забезпечення підрозділів Міністерства, інших організацій, яких зацікавить новинка. А поки що її опановують майбутні офіцери-рятувальники.

Прес-служба ЛДУ БЖД МНС

ВПЕРЕД ДО ПЕРЕМОГИ!

Наталія ЛИСЕНКО

Чи звертали ви увагу на те, чим займаються наші діти у вільний час?! Одні захоплені Інтернетом, інші – спортом, майже кожен знаходить віддушину в чомусь своєму. Але є серед них особливі підлітки – ДЮПівці: діти, які вирішили присвятити себе вивченню професії рятувальника

Же зі шкільної лави вони занурюються в усі робочі моменти бійців МНС: вивчають засоби пожежогасіння, правила пожежної безпеки, вчать, як поводитися у разі надзвичайної ситуації. Всі ці навички, без сумніву, потрібні для того, щоб почуватися у безпеці, а при нагоді не розгубитися і прийти на допомогу іншому. З таким багажем знань вони можуть не тільки скласти конкуренцію дорослому, але й відчувати себе нарівні з рятувальниками. Переконатися в цьому могли всі бажаючі. Днями в Палаці культури студентів Луганського національного аграрного університету відбувся міський фестиваль дружин юних пожежників (ДЮП) імені Ігоря Кужельного. Ця людина присвятила себе шляхетній справі – навчанню дітей правил пожежної безпеки. Він проводив велику профілактичну діяльність серед підростаючого покоління, зробив значний внесок у розвиток ДЮПівського руху. Цей захід – своєрідна данина пам'яті Ігорю Кужельному. Серед присутніх у залі були члени його родини.

"Добре, що пам'ятають мого сина. Ігор багато часу віддавав дітям, і вони його любили", – хвилюючись, промовила Ольга Кужельна, мати Ігоря.

У фестивалі взяли участь сім команд: "Діти вогню" ЗОШ № 60, "Іскра" ЗОШ № 38, "Каланча" ЗОШ № 46, "Пламенськ" ЗОШ № 13, "Прометей" ЗОШ № 37, "Зажигай" ЗОШ № 26 і "Пожежна цивілізація" ЗОШ № 50. Захід почався з представлення команд. Кожна виділялася своїми неповторними костюмами, але, як правило, домінував один колір – червоний, що й не дивно.

Фестиваль відкрили "Діти вогню" пісню, присвяченою Ігорю Кужельному. На хвилину увесь зал піднявся, щоб вшанувати його пам'ять хвилиною мовчанням. Родзинкою виступу цієї команди став кліп про різні види пожежної техніки, головна думка якого – щоб пожежна техніка стояла без справи. Керівник цієї команди Олексій Резніков усією душею вболіває за своїх дітей. І те, що його підопічні стали переможцями 13-го Всеукраїнського фестивалю

ДЮП, безсумнівно, – і його заслуга.

Серед інших учасників фестивалю варто відзначити команди "Пламенськ" (єдині, хто торкнулися теми Чорнобиля) та "Прометей", найменші учасники якої не залишили байдужими нікого. Вихованці Ігоря Кужельного – команда "Пожежна цивілізація" була на висоті. Від душі повеселила глядачів своїм несподіваним гумористичним номером і команда "Каланча". Найяскравішим став виступ команди "Іскра", яка продемонструвала високий артистизм, а також відмінні знання та вміння пожежно-рятувальної справи. Саме вона й завоювала перше місце. За традицією переможцям вручили Кубок імені пожежника Ігоря Кужельного. Ця перемога для них вияви-

лася довгоочікуваною та значимою, у минулому команда вже ставала кількаратьовим лауреатом фестивалів. "Ми робили все, щоб перемогти. І ось, – перемогли!" – з радістю відзначив Максим Беліков, капітан команди "Іскра".

Після оголошення результатів усіх учасників фестивалю чекали призи та нагороди. Дуже зворушливим був вихід на сцену дочки Ігоря Кужельного Олі. "Спасибі, що ви тут! Спасибі, що любите мого тата!", – сказала вона. З рук члена журі дочка пожежника отримала чудовий подарунок, про який мріє, напевне, кожна дівчинка в її віці, – велику ляльку, що вміє говорити. Можливо, у майбутньому Оля поповнить ряди ДЮПівців, продовжить справу свого батька.

РЯТУВАЛЬНИКИ КИЇВЩИНИ В ГОСТЯХ У МАЛЕНЬКИХ "ОРЛЯТ"

Вікторія РУБАН

По Київщині крокує Всеукраїнська акція "Запобігти! Врятувати! Допомогти!". За традицією, працівники МНС у ці дні найбажаніші гості в шкільних та дошкільних закладах

На жаль, маленькі громадяни нашої держави дуже часто стають учасниками пожеж та інших надзвичайних подій, що призводить до їх травмування, а іноді й загибелі. Тому рятувальники турбуються про те, щоб зберегти здоров'я дітей, сформувати в них навички здорового способу життя і безпечної поведінки в різноманітних життєвих ситуаціях. Всім відомо, що просто забороняти дітям торкатися небезпечних речей, або ховати їх подалі від малечі – не найкращий спосіб забезпечити її від усіх можливих ситуацій. Набагато результативніше навчити правильно користуватися побутовими предметами, давши відповідні пояснення, які б дозволили дитині не лише відчувати цінність свого життя та здоров'я, а й власні можливості щодо чітких дій у небезпечних ситуаціях, сприяти вихованню самостійності та відповідальності. І починати треба з найменших.

З цією метою в дитячому садочку "Орлятка", що у Вишневому, і побували працівники Центру пропаганди ГУ МНС Київської області. Зустріч розпочалася з виступу Тетяни Куць, яка цікаво й доступно пояснювала малю-

кам правила поведінки в побуті, на вулиці, в лісі та на річці. З неабияким захопленням, затамувавши подих, малеча спостерігала за своєрідним дослідом, під час якого "з маленького сірника розгорілося величезне полум'я". І по обличчях дітлахів стало зрозуміло, що тільки тепер вони насправді усвідомили, яке лихо може з ними статися.

Продовжила заняття з основ безпеки життєдіяльності тематична віршована казка "Іжачки-рятувальнички", в якій розповідається про різноманітні небезпеки. Допитливі малюки з цікавістю спостерігали за діями казкових героїв і окремі поради засвоїли одразу. Також дітлахів учили, як правильно викликати рятувальників. Згадали малюки приказки та прислів'я на цю тему, розповіли повчальні вірші. Разом з рятувальниками вихованці дитячого садка старанно малювали все, що вивчили під час заняття. Але найбільше галасу наробили імпровізовані змагання з одягання бойовик і касок. Тут вже будь-хто міг позаздрити радості маленьких переможців.

На завершення свята відбулася тренувальна евакуація вихователів та маленьких вихованців "Орлятка". Малечі було необхідно швиденько одягтися, вишикуватися та без галасу вийти на свіже повітря. Нагороди – значки з символікою МНС – отримали найбільш уважні та вмілі.

Всі малі учасники дійства отримали від Головного управління МНС України в Київській області іграшки та солодкі подарунки. Загалом, нікому не довелось нудгувати і майже ніхто з присутніх не залишився без подарунків. Діти отримали багато нової й корисної інформації. А це означає, що акція "Запобігти. Врятувати. Допомогти" робить свій вагомий внесок у життя мешканців області та пропаганду безпечної способу життя.

РОЗУМОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДОПОМОЖУТЬ... РУХИ

Олеся ВЕРЖБИЦЬКА

А чи вміємо ми ходити? – Звісно, що так, – відповідь більшість із нас. Мовляв, повзають лише маленькі дітки, та й то з часом спинаються на ноги. Ми ж, дорослі, ще й як ходимо! Хоча інколи й ходю це назвати важко, бо, зазвичай, ми всі кудись поспішаємо. Малі, більші, зовсім дорослі. Біжимо зігнувшись, з важелезними ранцями на спинах, з торбами в руках... І, здається, нема цьому спину. Аж раптом у гамірливій круговерті міста погляд вихопить красиву поставу. Та, на превеликий жаль, скільки б не вертів головою, таких людей можна полічити на пальцях однієї руки. А що вже казати про дітей! Такі "дорослі" захворювання як остеохондрози, грижі міжхребцевих дисків, сколіози діти перебрали на себе. Як же цьому запобігти?

– Усе в наших руках, – говорить **заслужений тренер України зі спортивної ходьби Олександр Шимко**. – Точніше, в ногах. І я це довів, розробивши і впровадивши нову техніку оздоровчої ходьби у столичній школі-дитсадку "Пролісок", що в Дарницькому районі. Вважаю, що спортивно-оздоровча ходьба набагато корисніша й ефективніша, аніж виснажлива біганина на футбольному полі чи, скажімо, кроси. Адже з точки зору оптимальності рухів і навантаження, ходьба найбільш підходить людині. А те, що нам потрібно правильно рухатися, гадаю, ні в кого не викликає сумнівів. Подивіться-но на наших дітей! Серед них лиш невеличку частину можна віднести до здорових. Почасти винні у неправильній поставі, усіляких ортопедичних вадах дітей як батьки, так і школа. З раннього дитинства ми підкладаємо малечі подушку під голову і як наслідок – заокруглюється шийно-грудний відділ хребта. А достатньо лиш скрученого рушничка, який би повторював фізіологічний вигин ший. Набувши ще в ранньому дитинстві всіляких викривлень, у школі діти відчувають посилений вплив цього процесу. Невідповідність шкільних меблів індивідуальним особливостям дитини, великі навантаження, неперушне сидіння на уроці протягом 40-45 хвилин зумовлює напруження м'язів ший, спини, а відтак, провокує запальні процеси. Цього, звісно, можна

уникнути, якщо школярам дати можливість встати, розім'ятися, порухатися. Якщо ж цього не робити, дитина рятуватиметься сама, вертячись на уроці. Вона робить це інтуїтивно, бо таким чином проводить профлактику багатьох захворювань. З точки зору здоров'я, найоптимальніша тривалість уроку мала б становити 20-30 хвилин.

ЗДОРОВ'Я БЕЗ БУДЬ-ЯКИХ ПІГУЛОК

До "Проліска" я потрапив за рекомен-

дацією головного лікаря Анатолія Туранського. Найперше, що мене вразило в цьому закладі, це – люди, – продовжує розмову Олександр Мусійович. – Привітні, добрі, усмінені. Розговорившись із директором цієї школи-дитсадку, зрозумів, що я тут потрібен. Зі 120 учнів 1-4 класів 117 мали проблеми (сколіоз, кіфоз), а у 104 – було викривлення ніг у поєднанні з плоскостопістю. На зборах батькам та учням було роз'яснено причини виникнення ортопедичних вад. Були рекомендовані вправи для відновлення втраченої гармонії. Неправильне положення тіла дитини під час сну, важкий шкільний ранець, невдало підібране взуття, годинне сидіння перед телевизором, комп'ютером, погані стосунки між батьками чи з батьками призводять спершу до проблем з поставою, ходюю, а згодом до захворювань внутрішніх органів.

Давно займаючись спортивно-оздоровчою ходьбою, я розробив цілий комплекс вправ для кривих ніжок. За підтримки головного лікаря Анатолія Туранського, педагогів "Проліска" ми почали працювати. Найперше, зацікавили дітей, пообіцявши тим, хто дотримуватиметься усіх рекомендацій... при-

ся за ту справу. Я розумів, що не кожна дитина одразу почне бити рекорди з ходьби. Тому й був задуманий чотири-місячний експеримент, де кожен міг довести, на що він здатен. Після того, як маленькі вихованці освоїли техніку спортивної ходьби, ми перейшли до балів. За одне коло (від актової зали спуститися на перший поверх, пройти ним, піднятися на третій поверх і знову дійти до зали, а також обов'язково зупинитися для перепочинку), діти отримували бал. Коли ж настало тепло, то той самий бал уже дорівнював відстані навколо будівлі "Проліска". Серед дівчаток найкращою стала Катя Палець (87 кіл). Можливо, таку наполегливість вона взяла від мами, яка 20 років тому відвідувала мої тренування. Звісно, що експеримент не міг не закінчитися святом і нагородами. Їх отримали ті школярики, що вирівняли собі ніжки, а також решта дітей. Адже для них це, можливо, була психологічна перемога над собою і над тими вадами, які вони мали. Не менш захоплюючим було й змагання на ходулях. Саме завдяки їм діти позбавляються сколіозу, а спеціально розроблена система занять ефективно допомогла тим, хто мав проблеми зі ступнями. На мою думку та й усього педагогічного колективу, такі вправи вплинули на успішність. Діти стали більш зосередженими, вчилися легко, не втомлювалися. А ще після четвертого класу без проблем вступали до ліцеїв. Чому я кажу про "Пролісок" у минулому часі? На жаль, змушений був піти. Адже на одному ентузіазмі далеко не поїдеш. Потрібна підтримка, зацікавленість не лише самої школи-дитсадку. Здоров'я дітей має цікавити всіх, адже то наше майбутнє. А майбутнє повинно бути здоровим. Звісно, що я не сидітиму склавши руки. Оскільки я справді ентузіаст своєї справи, то вирішив допомогти людям поважного віку. За місяць (а це 13 занять), хоч у їх навчати спортивно-оздоровчій ходьбі, щоб згодом вони могли

передати набутий досвід іншим. А ще довести, що завдяки вправам, вони

можуть позбутися багатьох хвороб, ожиріння тощо. Без будь-яких пігулок. Продовжуючи тему впливу оздоровчої ходьби на успішність учнів у "Проліску", скажу, що це аж ніяк не вигадки. Адже рука людини – це, образно кажучи, продовження мозку в просторі. Тож розвиваючи гармонію рухів, ми тим самим удосконалюємо розум. Бо, вибудувавши траєкторію руху кінцівок за "золотим перетином" – коефіцієнтом гармонії і краси – отримаємо так звану "м'язову радість", а відтак, здорові ноги і спину. Ми всі можемо і мусимо бути здоровими й красивими. Це не складно. Так, скажімо, треба частіше сидіти склавши ноги калачиком, або між коліньми покласти скручений валиком рушник, попередньо зв'язавши гомілки шарфіком, і так, стоячи чи сидючи з прямими ногами, вчити уроки, дивитися телевизор тощо.

ПРИРОДНІСТЬ РУХІВ – ЦЕ ЛЕГКО

Лише на один крок працює... 346 м'язів. Завдяки змахам рук і поворотам тазу відбувається скручування хребта від попереку і по суті аж до шийних хребців. А це потужний притік крові майже до всіх органів. Завдяки цьому вони оновлюються, у дорослих розпадаються солі, розгортають зайві жири. Ось вам і масаж. Але знову ж таки, треба рухатися правильно, з прямою спиною. Бо скільки б ми не бігали згорбившись, такого результату, як при ходьбі, не досягти. Безумовно, розпочинати тренування варто зі спеціалістом, але більшості з нас важко виборсатися з шаленого ритму життя-буття.

Я дам декілька порад з правильною ходьби. Передусім, треба тримати голову прямо, не згинаючи шию. Плечі мають бути опущені долу, лопатки дещо зближені. Далі – втягнути живіт, вирівняти попереки. Усім відомо, що під час переносу ноги вона зігнута в коліні. Тож, коли ми ступаємо, найліпше, щоб коліно було прямим. Крім цього, тримайте в пам'яті, що ногу найкраще ставити "під себе" (невеликі кроки). І останнє: носки ніг не повинні бути паралельними один до одного, а трішечки "дивитися" в різні боки. По-перше, це біомеханічно доцільно (забезпечує природні рухи тазом), по-друге – нога візуально сприймається довшою і стрункішою. По-третє, взуття матиме довше життя, якщо ми дотримуватимемося оцих порад.

Неправильне положення тіла дитини під час сну, важкий шкільний ранець, невдало підібране взуття, годинне сидіння перед телевизором, комп'ютером, погані стосунки між батьками чи з батьками призводять спершу до проблем з поставою, ходюю, а згодом до захворювань внутрішніх органів

ВОДЕНЬ – ПАЛИВО МАЙБУТНЬОГО?

Інженер БРУНС

Щоразу, коли світова економіка потерпає від чергової економічної кризи, особливо актуальним стає питання: як заощадити кошти, причому передусім на паливно-енергетичних ресурсах? Ми вже публікували матеріали про різноманітні проекти, метою котрих є пошук альтернативи традиційним нафтовим паливам, запаси яких не безмежні. Про ще один із таких проектів останнім часом багато пишуть у спеціалізованих наукових виданнях і популярних технічних журналах. За словами авторів публікацій, першим і реальним претендентом на роль палива для автомобіля та інших машин майбутнього назвали водень

Для розробки транспортних засобів на водневих елементах уряд США виділив 1,7 млрд. і 1,2 млрд. доларів на виробництво водню з вугілля. До цього потрібно додати ще близько 1 млрд. щорічно, що поступають від комерційних фірм. До 2020 року кожен американець повинен мати можливість купити автомобіль на водневому паливі за тією ж ціною, що й на бензині. Країни Євросоюзу в даний час запланували витратити на дослідження і розробки в галузі водневої енергетики 5 млрд. доларів, Японія – 4 млрд. доларів. Аналогічними дослідженнями з водневої енергетики за вищої державної підтримки займаються фахівці Австралії, Індії, Канади, Китаю. У Росії набирає обертів загальна програма Російської академії наук і гірничо-металургійного комбінату "Норильський нікель". Розробки фінансуються за рахунок приватних і державних інвестицій.

Існуючі технології (як виробництва самого водню, так і отримання з нього електроенергії) ще дуже далекі від досконалості. Правда, гіганти хімічної індустрії вже одержують до 500 млрд. м³ водню на рік. Половина його йде на аміачні добрива, інша – на виробництво сталі, скла, маргарину... Але якщо через 10 років світ почне поступово переходити на водневі автомобілі, то водню потрібно буде виробляти значно більше. Так, якщо збільшити існуюче виробництво в 25 разів, то в 2050 році це покриє тільки 20% енергетичної потреби в такому паливі. Один з найпростіших способів отримання вод-

ню – електроліз води. На виході – тільки водень і кисень. Але ефективність цього процесу не дуже велика: потрібно витратити близько 4 кВт електроенергії, щоб одержати 1 м³ водню, який дасть 1,8 кВт в паливному елементі автомобіля. І, незважаючи на це, електроліз води – досить перспективний шлях отримання водню.

Для цього можна, наприклад, використовувати енергію атомної електростанції вночі і поновлювані джерела енергії малого навантаження (сонячні батареї, енергію вітру і річок, морських приливів і тому подібне). В даний час біологи активно розробляють ще один напрям – отримання водню в процесі фотосинтезу за допомогою окремих видів бактерій і водоростей.

Паралельно з технічними проблемами отримання водню потрібно вирішувати й інші. В першу чергу необхідно створювати спеціальну інфраструктуру, що забезпечує його збереження і перевезення. Це теж досить непросте та недешеве завдання, оскільки водень легко горить і вибухає.

Загальна схема використання водню, як палива для автомобіля, принципово зрозуміла. Електродвигун, паливний елемент і водень для його роботи. Але тут ще одна проблема: водень в паливний бак не наллеш. Розглядається кілька варіантів для її вирішення. Наприклад, можна зберігати водень в своєрідних акумуляторах на основі гідридів інтерметалевих сплавів. З них водень поступово вивільняється в міру потреби. Але

при цьому варіанті маса водню в загальному об'ємі речовини (так зване аспектно число) складає всього 5%. До того ж, виникає проблема з швидкістю вивільнення водню. Можна зберігати водень у рідкому стані. Але, по-перше, це вимагає його охолодження до температур, близьких до абсолютного нуля (відповідно, зростає вартість), а по-друге, заправлений у такий спосіб автомобіль повинен як можна оперативніше витратити своє паливо. Є й такий перспективний напрям – зберігати водень в так званих вуглецевих нанотрубках. Проте ці дослідження перебувають поки що в початковій стадії. Найперспективнішим напрямком є збереження водню в балонах високого тиску понад 350 атм (аспектно число до 18%) або отримання його просто на борту автомобіля з іншого палива (метанолу або рідких вуглеводнів: бензину, солярки і тому подібне) в спеціальних каталітичних реакторах (аспектно число близько 10%).

Такі системи розроблені в ряді країн і при розумних габаритах вже забезпечують запас водню для пробігу в декілька сотень кілометрів. Аналогічні дослідження ведуться і в Україні. Є й інші перспективні рішення. Наприклад, кілька російських інститутів розробили малогабаритні каталітичні конвертори для плазменно-каталітичного отримання водню на борту автомобіля з рідких вуглеводнів. Якщо все вийде, то можна буде використовувати існуючу "бензино-ву" інфраструктуру і для водневого

транспорту. Аерокосмічна галузь має неабиякий досвід зберігання водню. Його можна також використовувати для розвитку водневого автотранспорту.

Паливний елемент, що працює на водні – ключова деталь у новому автомобілі. Він перетворює хімічну енергію на електричну. Батарея такого елемента складається з багатьох десятків електрохімічних осередків. Кожен приблизно до сантиметра товщиною. Тільки так можна одержати необхідну силу струму й напругу. Кожний такий осередок складається з двох електродів, розділених електролітом. До одного електроду (анода) підводиться паливо (водень), до іншого (катода) – окислювач (кисень повітря). Необхідна також система видалення продуктів реакції (води) і відпрацьованого повітря. Для прискорення хімічної реакції поверхню електродів неодмінно покривають каталізатором. Катод і анод розділені електролітом (ним може бути полімер або розчин), який пропускає іони і не пропускає електрони. На аноді водень розпадається на електрони і протони. Останні проходять через електроліт і досягають катода, де з'єднуються з киснем, утворюється вода. Електрони рухаються до зовнішньої частини осередку, де потрапляють в електричний контур, куди можна під'єднувати електродвигун і трансмісію автомобіля.

Існують багато різних типів паливних елементів. Вони відрізняються природою електроліту і робочою температурою. Найбільш перспективний паливний елемент, який передбачається використовувати в нових автомобілях, це елемент з твердою іонообмінною мембраною. Такий електроліт має безліч переваг. Його не розчиняє вода, що утворюється при роботі паливного елемента. Його просто виготовляти в промислових масштабах. Більш того, паливний елемент на твердому електроліті працює при відносно низьких температурах (800°С). Основна проблема з паливним елементом – ціна. З десяток років тому вона була високою в основному через платину (каталізатор), якою покривають електроди. Зараз знайдені каталізатори на основі інших металів, дешевших, і найдорожчою частиною став електроліт – мембрана "Nafion", яку виробляє американська фірма "Дюпон". В даний час її ціна близько 600 євро/м².

Для батареї до невеликого автомобіля (100 кВт) потрібні десятки квадратних метрів такого полімеру. Сьогодні Санкт-петербурзьке НВО "Пласт полімер" випускає перевірену мембрану марки МФ-4СК, що в декілька разів дешевша за аналогічну американську. З світових лідерів у розробці твердополімерних паливних елементів для екологічно чистого автомобіля (батареї потужністю до 280 кВт) – канадська фірма "Ballard Power Systems". Вони вже успішно випробували в автомобілях фірм "Daimler Chrysler", "Ford Motor", "GM", "Honda", "Hyundai", "Nissan", "Volkswagen" та інших.

Незважаючи на труднощі, незабаром до повсякденного життя всіх громадян увійдуть паливні елементи на водні. Надто великі ставки, дуже великі засоби вже вкладені в їх розробку. Пріоритетні напрями досліджень західних фірм – паливні елементи малої потужності (від 500 Вт до 5 кВт) для автомобілів, портативних комп'ютерів і житлових будинків, а також середньої потужності (200 кВт) для міських автобусів. Поки що такі паливні елементи ще далекі від досконалості і коштують недешево. Так, для автомобіля вони вдястять дорожчі за стандартний двигун внутрішнього згорання, але так буде не завжди.

Мине криза, відновляться наукові дослідження й пошукові конструкторські роботи, і прийде час, коли водневий автомобіль стане звичним на автошляхах.